

Гут Н.В.,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини

РОЛЬ ПОРТФОЛІО У ПРОФЕСІЙНОМУ РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Сучасний вчитель іноземної мови має поєднувати добре розвинуті мовні навички та мовленнєві уміння з глибокими фундаментальними науково-предметними знаннями, теоретичною і практичною загальнопедагогічною компетентністю, конкретно-науковою методичною майстерністю, сформованими професійними якостями, широким загальнокультурним і професійним світоглядом. Вчитель, який творчо працює, по-новому застосовує не тільки форми оцінювання досягнень учнів, а й шукає ефективні форми оцінювання своєї педагогічної діяльності. Портфоліо вчителя іноземних мов є тим інструментом, який допомагає самопрезентації та позиціонуванню його професійних знань, умінь і навичок.

Вчитель іноземних мов може працювати із мовними портфоліо своїх учнів, брати участь у розробці портфоліо навчального закладу, методичного об'єднання, або ж створювати власне портфоліо, яке можуть зберігатися локально (бути доступним лише визначеному колу осіб) та глобально (бути доступним для користувачів Інтернету). На сьогоднішній день існує чимало типів портфоліо педагогічного працівника. В залежності від мети створення можемо говорити про портфоліо-власність (збирається для себе) та портфоліо-звіт (збирається для презентації, виступу, творчого звіту). За змістом готують тематичне портфоліо (матеріали стосовно роботи з однієї теми), портфоліо досягнень (кращі роботи, нароби, свідоцтва ефективної діяльності), рефлексивне портфоліо (матеріали й

оцінка (самооцінка) досягнення цілей, особливостей якості роботи з різними джерелами інформації, роздумів, відчуттів, сприймань), проблемноорієнтоване портфоліо (матеріали, що відображають цілі, процес і результат вирішення проблеми), представницьке портфоліо (підтвердження майстерності за окремими напрямками самоосвіти). За спрямованістю матеріалу виокремлюють портфоліо робіт (збірка різних творчих, проектних, дослідницьких робіт, а також опис основних форм і напрямів професійної і творчої активності: участь у наукових конференціях, конкурсах, проектах тощо), портфоліо відгуків (включає самооцінку своїх досягнень, самоаналіз різних видів професійної діяльності і її результатів, резюме, планування майбутніх освітніх етапів, а також відгуки, представлені колегами-вчителями, батьками, керівництвом та ін.), портфоліо процесу (матеріали, що характеризують освітній процес: авторські матеріали, освітні технології, навчальні програми і плани курсів за вибором, спецкурсів, факультативів, освітні проекти, методичні рекомендації), портфоліо результатів (якісні й кількісні безпосередні й опосередковані показники результатів роботи педагога: рівень професійно-педагогічної підготовки, діяльності, та результатів). Незважаючи на певні відмінності у підходах до визначення структури портфоліо, процес його створення передбачає самооцінювання та рефлексію, аналіз вчителем іноземної мови власної професійної діяльності.

Отже, портфоліо вчителя відіграє важливу роль у професійному самовдосконаленні, оскільки виконує не лише накопичувальну, презентаційну, а й рефлексивну та стимулюючу функції, мотивуючи вчителя реально представити результати своєї праці, побачити резерви та знайти шляхи для подальшого самовдосконалення, розвиває дослідницьку культуру вчителя, удосконалюючи особистісну, соціальну й професійну компетентність – уміння самостійно здобувати, аналізувати й ефективно

використовувати інформацію, раціонально працювати у світі, що постійно змінюється.